

Sygn. akt IV CNP 71/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie ze skargi pozwanego
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w S.
z dnia 27 czerwca 2013 r., sygn. akt V Ca [...],
w sprawie z powództwa H. M.
przeciwko F. B.
o zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2014 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Źródła tego szczególnego środka procesowego jakim jest skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz przyczyn jego wprowadzenia do systemu prawnego należy poszukiwać w art. 77 ust. 1 Konstytucji, przewidującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej oraz w art. 417 - 417² i art. 421 k.c. Artykuł 417¹ § 2 k.c. w aktualnym brzmieniu stanowi, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że dla objaśnienia znaczenia pojęcia „niezgodność z prawem” prawomocnego orzeczenia należy odwołać się do celu wprowadzenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do systemu prawnego, do sposobu skonstruowania tej instytucji w obowiązujących przepisach oraz do istoty i sensu odpowiedzialności państwa przewidzianej w art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 77 ust. 1 Konstytucji. Wyrok niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., to taki wyrok, który jest niewątpliwie sprzeczny z przepisami nie podlegającymi różnej wykładni, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo będący efektem niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Traktowanie jako niezgodnego z prawem każdego wyroku sądu ocenionego przez którąś ze stron jako wadliwy niosłoby zagrożenie dla porządku prawnego, stabilności obrotu prawnego, a co więcej - także dla swobody sądu w ocenie dowodów i stosowaniu prawa (por. m.in. wyrok SN z 5 września 2008 r., I CNP 27/08, „Palestra” 2008, nr 11-12, s. 310; postanowienie SN z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08 nie publ.; wyrok SN z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; postanowienie SN z 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21-23, poz. 323; wyrok SN z 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23-24, poz. 351).

2. Pozwany wystąpił ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w S. z 27 czerwca 2013 r., którym częściowo oddalona została jego apelacja od wyroku Sądu Rejonowego w W. w sprawie z powództwa H. M. o zadośćuczynienie. Powód dochodził go na podstawie art. 444 § 1 i art. 445 § 1 k.c. w związku z naruszeniem jego dóbr osobistych chronionych przez te przepisy. Sądy obu instancji ustaliły, że 19 marca 2008 r. w W. gmina J. groził powodowi pozbawieniem życia w ten sposób, że zarzucił mu sznurek na szyję i następnie wepchnął do pobliskiego stawu, a groźba ta wzbudziła u powoda obawę, iż zostanie spełniona. Podstawą tego ustalenia był prawomocny wyrok skazujący pozwanego za ten czyn. Sądy obu instancji ustaliły, jakie następstwa dla zdrowia powoda miało powyższe zdarzenie, i ostatecznie Sąd Okręgowy przyznał mu zadośćuczynienie w wysokości 3.000 zł, w miejsce zasądzonej na rzecz powoda przez Sąd Rejonowy kwoty 8.000 zł.

Sądy obu instancji za bezzasadny uznały zarzut przedawnienia roszczenia, którym bronił się pozwany, bowiem zdarzenie uzasadniające jego odpowiedzialność miało charakter występku w rozumieniu przepisów kodeksu karnego. Termin przedawnienia roszczeń dochodzonych w związku z popełnieniem tego czynu należało zatem liczyć zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c.

3. Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. do wymogów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należy wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny i uzasadnienie jej podstaw.

Pozwany zarzucił, że wyrok z 6 kwietnia 2011 r. zapadł z naruszeniem: - art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt 1 i art. 75 § 5 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r. poz. 427) poprzez nieuwzględnienie nieważności postępowania w związku z uczestniczeniem w składzie Sądu pierwszej instancji sędziego nieuprawnionego; - art. 445 § 1 k.c. poprzez uznanie wyłącznie tego przepisu za podstawę rozstrzygnięcia, podczas gdy mógłby nią być co najwyżej w związku z art. 444 k.c.; - art. 444 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie ustalenia, czy powód odniósł obrażenia ciała

lub doznał rozstroju zdrowia, za które jest możliwe przyznanie zadośćuczynienia; - art. 442¹ § 1 i 2 k.c. poprzez uznanie roszczenia powoda za nieprzedawnione.

Problem, na kanwie którego pozwany podniósł zarzut nieważności postępowania pierwszoinstancyjnego został rozstrzygnięty w uchwale pełnego składu Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2014 r., BSA-4110-4/13, w sposób, który nie upoważnia pozwanego do skutecznego powoływania się na nieważność postępowania przed Sądem pierwszej instancji, pominiętej przez Sąd drugiej instancji z naruszeniem art. 379 pkt 4 i art. 378 § 1 k.p.c.

Oczywiście niezasadnie pozwany zarzuca, że jedyną podstawą przyznania pozwanemu zadośćuczynienia był art. 445 k.c., gdyż na s. 7 uzasadnienia Sąd Okręgowy wyraźnie wskazał, iż roszczenie powoda ma podstawę w art. 444 § 1 k.c. i art. 445 § 1 k.c.

Oczywiście niezasadnie pozwany zarzuca, że Sądy obu instancji nie zastosowały w sprawie art. 444 § 1 k.c. i zaniechały dokonania ustaleń, czy powód odniósł obrażenia ciała lub doznał rozstroju zdrowia, za które jest możliwe przyznanie zadośćuczynienia. Obszerny wywód Sądu na ten temat zamieszczony jest na s. 3 uzasadnienia, w pierwszym akapicie od góry. Jest to streszczenie ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego co do tej okoliczności, które Sąd Okręgowy zaakceptował w całości. Twierdzenia pozwanego, że jego czyn nie spowodował żadnego uszczerbku na zdrowiu powoda nie uwzględniają tego, iż zdrowie psychiczne i uszczerbek na nim należy traktować tak samo jak fizyczne uszkodzenie ciała. Swoją drogą powód doznał w wyniku działania pozwanego także uszkodzeń ciała, a rodzaj zadanych mu obrażeń został stwierdzony przez lekarzy w szpitalu, do którego powód został zawieziony. Ustalenia Sądu Rejonowego na ten temat streszczone zostały przez Sąd Okręgowy na 2 stronie uzasadnienia w pierwszym akapicie od góry (uraz głowy i stłuczenie kręgosłupa szyjnego).

Do czynów mających charakter występku w rozumieniu prawa karnego niewątpliwie ma zastosowanie art. 442¹ § 1 i 2 k.c.

W konsekwencji, nie ulega wątpliwości, że żaden z powołanych zarzutów nie usprawiedliwia twierdzenia o sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z prawem, a trafność przedstawionej argumentacji nie wymaga jakiegokolwiek dalszego

badania. Czyni to rozpoznawaną skargę oczywiście bezzasadną (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2001 r., I PKN 794/00, OSNP 2002, nr 17, poz. 412).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁹ k.p.c. należało odmówić przyjęcia do rozpoznania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

[aw]